

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Lisi

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 19. avgusta 1925.

Št. 33.

Tinja:

Heim ins Reich!

Koncem julija je končala ekspertiza Zveze narodov. Zveza narodov, organizacija zmagovitih držav antante, ki je priključila skoro vse ostale države sveta v svoje območje, je prevzela garancijo za obstoj republike Avstrije. Marsikako medicino, podano od Zveze narodov, je morala Avstrija doslej požreti. Eno zadnjih zdravil je — ekspertiza. Zveza je poslala dva narodno-gospodarska strokovnjaka, Francoza Rist-a in Angleža Layton-a, da v Avstriji preštudirata avstrijski problem. Zakaj avstrijsko gospodarstvo ne pride iz večnih kriz, zakaj industrija nima dela, zakaj raste število brezposelnih, zakaj so potrebni vedno novi davki v kritje pomankljajev v državnem proračunu, vse to naj bi ta dva eksperta proučila in potem podala Zvezi narodov in svetu svojo sodbo o Avstriji. Rist in Layton sta res prišla v Avstrijo, se informirala pri industrijalcih, agrarjih, trgovcih, obrtnikih in delavcih ter skušala tekom štirih tednov, kar sta bivala v naši republiki, dobiti jasno sliko o avstrijskem gospodarskem stanju. Začetkom septembra bo seja Zveze narodov v Genfu in tam se bo obdelaval avstrijski problem. Za podlago vsem posvetovanjem in sklepom o Avstriji bodo služila poročila ekspertov. Kaj se bo zgodilo z Avstrijo?

Avstriji se dajo novi krediti, podalša se ji samostojno življenje. Ta rešitev pomeni samo zavlačevanje, ko bodo pošli krediti, bo republika na starem.

Avstriji se da oddiha s tem, da obmejne države znižajo n. pr. visoko uvozno carino na industrijske izdelke in tako odprejo širok trg avstrijski industriji, ki bo dala brezposelnim dela, deduciranim zaslužka i t. d. Ne bo šlo! Obmejne države so si ravno z visoko uvozno carino na izdelke industrije ustvarile lastne tovarne, katerih ne bodo hotele z odprtjem mej spraviti v konkurenco z bolj organiziranimi (ker starejšimi) avstrijskimi podjetji in svojo

mlado industrijo s tem uničiti samo iz ljubezni do uboge republike.

Avstrija se zveže z obmejnimi državami v kakršnokoli konfederacijo. Ne pojde, ker so proti temu zapadne velesile in prizadete države same, predvsem mala antanta. In zadnja možnost: Priključitev k Nemčiji. Ta problem bo menda za rešitev najboljši in je že dolgo časa v Avstriji in Nemčiji najaktualnejši. Kaka naj bo oblika „Avstrije v Nemčiji“, o tem se javno danes še ne razpravlja. Samo krik gre skozi vrste Nemcev v Avstriji — „Heim in's Reich!“ Ni gospodarska mizerija, ki budi hrepenenje avstrijskih Nemcev po materi Nemčiji, saj gospodarsko tudi Nemčija ne stoji sijajno. Misel združitve je globlja: ideja nacionalizma. Del nemškega naroda, vezan z večjim delom sicer kulturno, hoče doseči zadnjo vez narodne skupnosti, organizatorično enotnost in s tem popolno skupnost v vsem, kar ustvarja in bo ustvarjal celi nemški narod. Kulturno sta bila avstrijski in rajhovski Nemec vedno v najožjem stiku: Veda, vera, običaj, vsem tem trem faktorjem ni bilo mej med Nemci nekdanje monarhije in Nemci Rajha. Kot narod organizator, kot narod, ki je ustvarjal in vladal državo, pa hodi avstrijski nemški narod že dolgo vrsto let sam svoja pota, od bivšega despotizma v monarhiji do beraške onemoglosti republikanske dobe. Ko pa je padla težka pest na Nemčijo in Avstrijo, je podrla na tla Nemce tu i tam. In sedaj občutijo Nemci v obeh državah grozno osamelost, visoki zid nasprotnikov in maščevavcev na vseh straneh. Iz tega občutka osamljenosti je zrastle hrepenenje po medsebojni tesni zvezi, iz obupa se je rodil odpor in skrita misel boja in sicer enotnega, nemškega. Ideje združitve nemškega naroda ne bo preprečila nobena mirovna pogodba, kajti ta misel je vsakemu Nemcu sveta in lepa in — pravična.

Glejte, tudi mi smo del naroda. Vsi brez izjeme, nemškutarji in zavedni Slovenci. Kriterij narodnosti ni priznanje ali jezik, to so zunanje geste in forme; narodnost je nekaj globljega, nekaj bolj bistvenega in v dušah

vseh članov naroda skritega. Narodnost je kulturno občestvo, kakor bi dejal dunajski vseučiliški profesor, narodnost je skupnost vseh članov naroda v pojmovanju vere, vede, filozofije, običaja, morale. Težka je ta beseda. A vsak od nas sam čuti, da se v nečem razlikujemo mi Slovenci od Nemcev, ne samo v jeziku in korajži, v nečem globljem. Glejte, ta čut globoke različnosti od člana drugega naroda, pa naj bo različnost že v tem, kako in kedaj mi Slovenci zapojemo našo pesem, ta čut ustvarja iz nas Slovence in če se ga bolj zavedamo, zavedne Slovence. In tako je res „Klagenfurt ein windisches Bauernmest“ in je faktično naš glavar Šumi „ein Slawe, der seine Nation verrät“, dve sodbi, ki so jih izrekli pravi Nemci. Zakaj je toliko nezavednih Slovencev pri nas na Koroškem? Ker vse premalo gojimo kulturno skupnost z ostalimi Slovenci, ker se nam vsiljuje nemška kultura v obliki šol, prava, običajev in jo marsikak Slovenec v pomanjkanju stikov z materinsko — sprejme za svojo. In sedaj zadnjo besedo iz teh misli: Nemški narod v Avstriji in Nemčiji je enoten, nemška kultura je ena tu in tam, čista, neoskrunjena. Sedaj zahteva isti narod tudi organizacijsko enotnost, dva sistema, dve državi se hočeta združiti v eno, v skupen boj na zunaj in v dopolnitev kulturnih vezi na znotraj. Prav in lepo je to! Toda isti narod, ki gre po poti najčistejšega nacionalizma, isti narod brani narodiču v svojem območju, nam koroškimi Slovincem, vsaj najprimitivnejše stike z ostalo slovensko kulturo: nam drži zaprte šole, nam konfiscira knjige, nam razbija sestanke i t. d. Mi ne smemo uganjati nacionalizma v svojih vrstah, kje med zaspanci in zaslepljenci, nam se ruši kulturna skupnost z ostalim slovenskim narodom, nikar da bi govorili o kaki organizacijski skupnosti. Pazite, Nemci, da ne bo mera enkrat prepolna in bo ob svojem času slovenski Korošec udaril s pestjo ob mizo in zaklical: Če nam ne daste najmanjšega, se bomo bili za veliko. Tudi mi hočemo „Heim in's Reich!“

PODLISTEK

Kovač Franc:

Nekaj vsakdanjega.

Počasi sem korakal po cesti proti domu in došel staro, šepavo ženico zarjavelega obraza in nagubanega lica. Pod pazduho je stiskala nekaj v rudečem robcu zavezanega, v desnici je držala velik kos črnega kruha, katerega je zvečila z brezzobimi čeljustmi.

Ko zasliši, da jo dohajam, se obrne nazaj:

„Dober dan.“

„Bog daj! Odkod pa?“

„Na gmajni sem bila, šla sem po denar.“

„Koliko ste pa dobili?“

„20.000.“

„Ali vsak mesec toliko dobite na gmajni?“

„Ja, vsak mesec. Pa gospa so mi na gmajni dali tudi dobro južino in še ta kos kruha za na pot. Dobri so gospa na gmajni.“

„Koliko ste pa stari?“

„Sedemdeset let. Služila sem na vasi trideset let, delala sem, dokler sem mogla, a se

daj ne morem mnogo več kaj. Noga me boli, da težko hodim in tudi oči mi pešajo.“

„Kaj pa delate sedaj?“

„Po zimi malo predem, po leti pa kaj lahkega delam, da se za silo preživim, da zaslužim malo kruha ali kaj malega v denarjih. Skrbi me, kaj bo, ko popolnoma obnemorem. Sedaj imam svoje stanovanje; ni sicer lepo, majhna in vlažna sobica je, pa saj tudi ne plačam veliko za njo.“

„Ali si sami kuhate?“

„Ja, sama, kadar kaj imam.“

„Kaj pa kuhate?“

„Zjutraj črno knajpovo kavo, cukra ne morem kupovati, ker je predrag, le saharin denem v kavo, opoldne sploh nič ne kuham, samo malo suhega kruha snem, zvečer pa prežgano juho. Pa me ljudje itak gonijo v ubožnico. So pa tudi dobri ljudje, ki mi dajo kruha.“

„Kje pa drva dobite?“

„Sama jih napravljam; suho vejevje in hosto pobiram po gozdih.“

„Pa vam jih gotovo drugi pripeljejo na dom?“

„Ah ne, sama jih po malem znosim domov, vsak dan nekaj.“

Ravnodušno, kot nekaj vsakdanjega mi je ženica pripovedovala o svojem življenju. Pot skozi življenje ji ni bila posejana z rožicami, bilo je življenje neprestanega dela brez veselih trenutkov in mora še sedaj na stara leta biti trd boj za obstanek — borba za vsakdanji kruh, boj z valovi življenja, da se obdrži na površju. Ni li zaslužil človek, ki je celo življenje, da se mu preskrbi vesel in brezskrben večer? In mi pravimo, da živimo v demokratičnem stoletju!

Na razpotju sva se ločila. Ozrl sem se še parkrat za njo, dokler ni izginila v gosti, jesenski megli. Zatopljen v misli na žalostne socialne razmere, sem pospešil korake proti domu.

Stara ženica v izumrli jesenski naravi — podoba hirajočega življenja... Kmalu bodo tudi tebi dnevi šteti in ne bo se ti nič več treba boriti za vsakdanji kruh.

Kmetje, bodimo na straži!

„Bauern-Zeitung“, glasilo „Bauernbunda“ ali tudi Herrenbunda, kakor ga ponekod nazivajo, razpravlja zadnje dobo prav rada o težavnem položaju kmečkega stanu v Avstriji. Na uvodnem mestu naznanja z debelimi črkami naredbo, s katero se dovoljuje neki družbi uvoz 200 komadov govede-živine in telet iz Jugoslavije. Radi te naredbe se hujuje „Bauern-Zeitung“ zlasti nad zveznim ministrom Buchinger-jem in ga dolži, da je kriv, da naš kmet ne more prodati svoje živine, če je noče napol podariti.

Izvajanja „Bauern-Zeitung“-e, v kolikor so naperjene proti krščansko-socialnemu ministru za kmetijstvo in šumarstvo, odločno zavrača „Kärntner Tagblatt“, ki pravi, da za uvoz živine ni odgovoren samo zvezni minister, ampak tudi deželna vlada. Deželni vladi pa načeljuje deželni glavar g. Šumi, ki je ob enem vnet „Bauernbundler“. „Kärntner Tagblatt“ pravi: Ako reče deželna vlada (g. Šumi): „da!“, potem bo deželni minister brzokone dejal: „da!“ Reče deželna vlada: „ne!“, potem ponovi tudi minister: „ne!“ Ker se na ta način dovoljuje uvoz, bi bilo krivično in neresnično trditi, da je za podelitev dovoljenj samo minister Buchinger odgovoren. „K. T.“ torej čisto jasno pove, da pri prošnjah za podelitev uvoza živine in mesa odloča predvsem deželna vlada, da je pri tem merodajen g. Šumi zvezni minister pa nedolžen. Ker je „Kärntner Tagblatt“ kakor „Bauern-Zeitung“ glasilo vladne stranke, se je zadnja očitno prvega ustrašila, zakaj v prihodnjem uvodnem članku „Bauern-Zeitung“ ne pripisuje krivde, da se neprestano dovoljuje uvoz živine iz Jugoslavije, več zveznemu ministru, tudi g. Šumi je pri tem nedolžen, zakaj odkar je v veljavi postava o carinskem tarifu, se uvoz sploh ne da ubraniti. Vse nesreče je torej po najnovjšem mnenju „Bauern-Zeitunge“ kriva edinole postava o carinskem tarifu. Medtem ko se po tej postavi uvaža mleko brez carine, medtem ko je na meso carina prenzika in tudi carina za druge kmetijske pridelke ne odgovarja kmetiskim zahtevam, varuje industrijo visoka carina tuje konkurence. Postava o carinskem tarifu štiti našo industrijo, poledelcem pa ne da dihati. Krivce težavnih razmer na kmetih, pravi „Bauern-Zeitung“ dalje, je treba iskati med poslanci, ki so to postavo napravili. „Bauern-Zeitung“ imen prizadetih strank in poslancev ne navaja, pač pa se imenitno odreže: Imena imenovati bi bilo odveč, zakaj dejstva so na Koroškem itak vsem znana in jih ni treba še posebej omenjati. Do solz ganljivo slika dalje „Bauern-Zeitung“ bedni položaj avstrijskega kmeta, ki ga tarejo neznozna davčna bremena in takole modruje: „Kmetje, vidite tak je vaš položaj! Vaši hlevi so polni živine, ki je ne morete prodati, eksekutor stoji pred durmi, medtem pa za ljudski blagor tako vneto vlada oskrbuje mesta in industrijske kraje z mesom iz Argentine, z klavno živino iz Jugoslavije. Kmetje, vi nimate svojih zastopnikov ne v parlamentu, ne v vladi; zakaj vaši zastopniki imajo v mislih le stranine koristi in ne blagor kmečkega ljudstva. Na dan s pravim, čistim zastopstvom, z zastopstvom kmečkega stanu. Kmetje brez izjeme združite se...!“

Za lepo spričevalo, ki ga je „Bauern-Zeitung“ izstavila, vladi in vladnim poslancem, smo ji hvaležni in mi damo pod to spričevalo brez pridržka svoj podpis. Ne moremo si kaj, da bi ob tej priliki ne pribili nekaj dejstev, ki jih „Bauern-Zeitung“ morda ne bo slišala rada. Pribijemo „da za ljudski blagor tako vneto vlado“ podpirajo tudi poslanci, ki so bili izvoljeni na „Einheitsliste“ med njimi tudi bauernbundlerji, dalje da je vodja teh slabih kmečkih zastopnikov naš deželni poglavar g. Šumi. Tudi za postavu o carinskem tarifu so odgovorni poslanci Einheitsliste, da tudi bauernbundlerji. Leti poslanci nikjer in nikoli niso znali ali hoteli uveljaviti v naših postavah kmečkih zahtev in potreb, če ravno imajo državno krmilo v svojih rokah. Konstatiramo dalje, da se je „Bauern-Zeitung“ pred volitvami močno trudila za zmago kandidatov Einheitsliste, o katerih sedaj pravi, da jim je blagor kmečkega stanu deveta briga. Po toči zvoniti, pravijo, je prepozno.

Vendar nas veseli, da soglašajo sedaj z nami tudi „Bauern-Zeitung“, zakaj mi smo že vedno trdili, da so g. Šumi in tovariši morda dobri zastopniki „Herrenbunda“ nikoli pa kmečkega stanu. Dejstva so pokazala, da smo imeli prav in da se nismo nič motili.

Dobro se zavedamo, da tvori zdrav temelj vsake države, podlago vsakega državnega gospodarstva, kmečki stan. Država, ki ruši ta temelj, si koplje sama svoj grob. V naši republiki te bridke resnice vodilni možje ne poznajo ali pa je nočejo poznati. Pri nas je kmečki stan zadnji med vsemi stanovi, zakaj za kmeta velja le: delaj, plačaj in molči. Vendar se jasni tudi že med kmeti. Že so maloštevilni oni, ki ne uvidijo, da je v samopomoči, v močni stanovski kmečki zvezi edini izhod in rešitev kmečkega stanu v Avstriji. Prvi korak k temu pa naj bo obračun z bauernbundlerji, s temi lažizastopniki našega kmeta!

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Danes se je pričel na Dunaju kongres Cijonistov. Cijonisti so Židje, ki se hočejo izseliti iz Evrope in Amerike v Palestino. Tam je že precej podjetnih Židov, ki so začeli obdelavati zemljo, graditi ceste v doslej zanemarjenih krajih. Ustanovila se je nedavno židovska univerza v Palestini, kar kaže, da hočejo nekateri Židi svoj nacionalizem res videti izveden v polni meri, t. j. združitev vseli Židov sveta v eni židovski državi. Predpogoje za naselitev židovskih izseljencev v Palestini naj bi ustvarjal kongres Cijonistov na Dunaju. Že precej čase je opazati veliko napetost med dunajskimi Židi in dunajskimi nemškimi nacionalisti. Dunajčanom je vedno bolj neprijetno vmešavanje in deloma vladanje židovskih elementov v vseh krogih javnega in privatnega življenja in se je posebno med dunajsko arijsko inteligenco hitro utaborila mržnja proti vsemu, kar je židovskega. Ravno cijonistični kongres je bil prilika, da se pretehtajo moči obeh nasprotnikov. Nemški nacionalisti so napovedali za v pondeljek, 17. t. m. „Deutscher Volkstag“ na Dunaju, katerega naj bi se udeležili nacionalisti iz vseh nemških pokrajin. Ker pa je bil že prej na isti dan napovedan otvoritveni večer cijonističnega kongresa, je dunajska policija prepovedala „Volkstag“. V pondeljek proti večeru pa so se na Ringu in v bližini „Konzerthaus“-a, kjer so zborovali cijonisti, zbirale velike množice ljudi, ki so klicale „Pfui Juden!“, „Juden hinaus!“ it. d. Policija je v ogromnem številu razganjala demonstrante. Samo pred koncertno palačo je bilo okrog 500 policistov pešcev in okrog 200 policistov jezdecev zbranih. Razvile so se prave bitke med demonstranti in policijo. Jezdci so uprizarjali prave atake proti množicam, ki so bile grupirane večinoma iz mladih ljudi, med katerimi se je opazilo tudi precej žensk. Časopisje poroča o mnogih ranjenih in o aretiranih. natančno število še ni znano.

Jugoslavija. Hrvatski narod je te dni z najsijajnejšimi napravami slavil tisočletnico hrvatskega kraljevstva. Leta 925 je bil na dunajskem polju kronan prvi hrvaški kralj Tomislav, ki je uspešno branil Hrvatsko proti Madjarom in Bulgarom. Ob priliki slovesnosti v Zagrebu sta prišla v glavno mesto Hrvatske tudi jugoslovanski kralj in kraljica, ki sta bila od prebivalstva najprisrčnejše sprejeta. Ob tej priliki so hčerke Pavleta Radiča deklamirale pred kraljevske dvojice od Stjepana Radiča zloženo lojalno himno.

Velike proslave se bodo vršile tudi v Sarajevu.

Min. predsednik Pašič je v Karlovih Varih skoro popolnoma okreval in že hodi na sprehode ter se bo kmalu vrnil domov.

Nemčija. Nemški republikanci so z velikim pompom slavili šesto obletnico ustanovitve nemške republike. V Berlinu se je manifestacije udeležilo okrog 500.000 ljudi, med temi tudi mnogo Avstrijcev.

Prezident Hindenburg je bil na obisku v Monakovem in ga je prebivalstvo navdušeno sprejelo.

Bivši saški ministerski predsednik dr. Zeigner, ki je bil, ker se je dal podkupiti, zaprt,

je bil pomiloščen in bo te dni izpuščen iz ječe. Pruska vlada izdeluje načrt zakona, s katerim se bo uknil „Abbau“ pruskih državnih uradnikov.

Kolonialni boji. Francija in Španija se še vedno brezuspešno borita proti ustašem v Maroku. Rif-kabili znajo izvrstno izrabiti gorati teren teh krajev in vkljub manjšemu številu vedno držijo Špance in Francoze v šahu. Vedno je slišati o mirovnih ponudbah Francije in Španije, ki dajo vstaškimi plemenom mnogotere pravice, a ti Marokani so trdih glav, zahtevajo popolno samostojnost in še marsikaj povrh. Francozi tega seveda spet ne morejo priznati, ker izgubijo vsak ugled pri doslej zvestih plemenih in se jim v kratkem času postavi po robu cel Maroko.

O Druzih je že poročalo časopisje, da so vzeli Francozom Damask, kar pa le ne bo res. Min. predsednik Painlevé je sporočil, da so Francozi v Siriji pri napadu Druzov izgubili 800 mož in troje letal ter 6 topov. Doma v Franciji so francoski socialisti sklenili preiti v opozicijo proti vladi in je francoska vlada navezana na desničarske kroge. Tudi pojav kolonialnih bojev!

DOMAČE NOVICE

Celovška gimnazija in narodnost dijakov. Glasom 67. „Jahresberichts“ je bilo v šolskem letu 1924/25 med 578 dijaki in dijakinjami Nemcev 541, Italijanov 2, Slovencev pa 35. Nekdaj nas je bilo med 450—500 dijakov na tem zavodu Slovencev 70—80, sedaj pa samo še 35! Največ jih imata prvi (11) in drugi razred (6). Sorazmerno z prebivalstvom dežele bi jih moralo biti vsaj kakih 100, če pa upoštevamo še Beljaško in št. pavelsko gimnazijo, kjer Slovencev najbrž ni skoraj nič, pa najmanj kakih 200. Mladina, primi za svitli meč uma! — Vendar je pa na drugi strani obiskalo tudi 74 Nemcev pouk v slovenščini, znamenje, kako zdaj Nemci smatrajo za potrebno, priučiti se vsaj enemu slovanskemu jeziku.

Vernberg — Beljak. (Smrt češkega legionarja.) Na poti z otoka Raba v Dalmaciji kjer je iskal zdravja, je prišel česki legionar kapitan Jaroslav Rostochil z Hrudima na Češkem k svojemu rojaku in prijatelju g. K... na grad Vernberg. V bojih v Rusiji v letih 1918—1920 je dobil strel skozi prsi, ki mu je ranil tudi srce. Po osmih dneh se je moral podati hrepeneč po domovini v beljaško bolnico, kjer je 23. m. m. izdihnil svojo junaško, rodoljubno dušo. Ob asistenci štirih duhovnikov je dne 25. julija rojak rajnega, preč. g. K. Marašek, župnik v Domačalah, blagoslovil njegove zemelske ostanke in jih izročil z tolažljivim českim nagovorom in odmolitvijo Očenašev v češčini materi zemlji. Rajni hetman je umrl v cvetu svojih let, star komaj 33 let. Pogreba se je udeležil pokojnikov oče ter njegovi rojaki vernberškega grada. Ob pokopu se mu milo peli beljaški in skočidolski zvonovi. Med grobovi bojnikov izza svetovne vojske, ki počivajo na beljaškem pokopališču, blizu bivališč koroških Slovencev, spavaj mirno tudi Ti, junak slovanski! — V „Hlasy východočeské“ se vsem pogrebem oče rajnega iskreno zahvaljuje.

Pliberk. V ponedeljek do poznega torkovega jutra je bilo pri Brezniku v Pliberku veselo življenje. Kajti Štefanova Ančka iz Šmarjete in Prutej Janez pod. Albreht in Replah sta obhajala svatovščino. Oba imata povsod veliko znancev, zato je prišlo 60 svatov. Vsi so bili dobre volje. Zvečer je prišlo „oknarjev“, da se je vse trlo. Ne vem, če je že bilo kedaj pri Brezniku toliko ljudi. Vročina je bila velika in pivo je neprenehoma teklo na dveh krajih. Gospod Breznik je sicer „švicar“ vendar je bil vesel, ker je vedel, da bo drugi dan denarje štel. Veselo razpoloženje je trajalo do zutraj. Potem so pričeli svatje razhajati. Šmarječani bolj žalostni brez Ančke, ženin in Replani veseli z nevesto drugi gostje zaspani vsak na svoj dom. Ženin in nevesti želimo mnogo sreče!

Borovlje. (A b b a u a l i k a j?) Kakor se sliši, nameravata deželni in okrajni šolski svet začeti z sanacijo tudi pri nas. Vsakdo ve kako

dolgo je trajalo predno smo dobili meščansko šolo. Sedaj ko jo imamo, se jo misli menda na prav zvit način odpraviti. Do sedaj je imel dostop v to šolo vsakdo, ne vemo pa če bo še v bodoče tako. Namerava se namreč vvesti takozvani „Schulgeld“. Meščansko šolo bi potem mogel obiskati samo tisti ki plača. Toraj bo za otroke bogatinov in gospodov oskrbljeno, revno ljudstvo, delavci, pa ki ne bodo mogli plačati te šole ne bodo deležni. Proti takim činom protestiramo znova odločno! Ali je to tisti „Fortschritt“, o katerem ste nam toliko pravili? Ali se nas misli na ta način spraviti nazaj v dobo leta 1848? Občina se je proti temu odloku odločno vprla in radovedni smo kdo bo hujši, ljudska volja ali diktat koroških Zimmermannov.

— **Borovlje.** Občinska seja od dne 6. avgusta 1925. Navzočih vseh 22 odbornikov. Župan poroča da je dne 1./I. 1925 hotelir Just odpovedal prostore za kino, oz. odpovedal pogodbo. Stavil je nove pogoje in zahteval za prostore svote, katerih ni mogoče sprejeti. Vršilo se je pogajanje skoraj celih 6 mesecev, toda ni se bilo mogoče zediniti ker Just na novi podagi niti točke ne popusti. Že na zadnji seji se je soglasno sklenilo da postavi občina lastno poslopje za kino. Stavbeno delo se odda firmi Raubald v Celovcu ker njeni načrti najbolj odgovarjajo našim razmeram, vendar se dotična firma obveže oddati razno rokodelsko delo domačinom. Dvorana poslopja bo 18 m dolga do odra. Oder 6 m širok in 4,5 m globok. Stavba je proračunjena na 840 milj. kron ter mora biti v 100 delavnih dneh, to je do 15. decembra t. l. tako daleč izgotovljena, da se od tistega dne lahko začne z predstavami. Poslopje bo stalo ravno pod občinsko hišo tako da bo vhod na gl. trgu. Dvorana bo na razpolago tudi drugim prireditvam, koncertom, igram i t. d. Debata o tem je trajala 2½ ure. Predlog je bil sprejet z 15 proti 6 glasovi. Za so glasovali vsi soc. dem., 2 Slovenca in 1 velenemec, proti 1 nac. soc. in 5 velenemcev. Slovenci smo za to, da nismo več odvisni na milost in nemilost hotelirja Justa. K besedi se je oglasil tudi zastopnik velenemcev p. d. „Šajdarjov Pepi“ ki je izjavil da je proti, da je on zastopnik purgarjev in da govori v imenu stranke purgarjev. Čutilo se je, da bi se temu zastopniku velenemcev godilo veliko lažje če bi povedal slovensko, kajti izrazil se je tako neotesano da so ga morali soc. dem. odborniki podučiti kako da ima za govoriti. — Vloga dimnikarjev za povišanje plač se zavrne, ker imajo isti itak od vseh obrtnikov najvišje dohodke. — Zopetno pobiranje za Tuberkulosenheim se odsvetuje, dovolj se pa za to iz občinske blagajne 1.000.000 kron. — V občinsko pristojnost se sprejmejo: Struger Šimen, Wieser Izidor, Wieser Gregor, Wieser Martin, Gentelini And., Glačnik Jak, Rus J., Pošinger Johann, Struger Johanna, Freisitzer Mar. in Mak Jak. — Med. občinske ubožce se sprejmejo: Andrejčič Jak. in Hoinig Mar.

Loče ob Baškem jezeru.

V nedeljo dne 9. avgusta je priredilo izobraževalno društvo „Jepa“ v Ločah na Žihrovem vrtu priljubljeno ljudsko igro „Deseti brat“. Zopet je romal čez oder desetnik, nekdanji tako cenjen pri naših prednikih, ker jim je odpiral pogled v neznane svetove. Tudi „Deseti brat“ je v nedeljo v Ločah odprl oči marsikom, ki je do danes še videl vse drugače, kot je v resnici. Slovenska prireditelj je tako raztogotila slovenske sinove nemške narodnosti, da so na vsak način hoteli razdreti našo zdravo zabavo. Že je bilo odigrano prvo dejanje in tamburaši štebenskega izobraževalnega društva so milo ubirali svoje tamburice. Kar se prikaže tolpa čudno opravljenih fantov in vdere brez vstopnic kar čez vrtno ograje. Gostje so se prestrašili, ker so mislili, da so macedonski komitaši zasedli Koroško. No pa smo vendarle izvedeli, da niso komitaši, ampak le naši Orgeši, katere so z avtom pripeljali v Loče, ker je domačih premalo. Zapeli so nemški pozdrav in nato divje kriknili „Heil!“ Svoje korajže pa so se bili prej napili v Ploževi gostilni na račun svojega gostitelja Lamprechta. Tam so pustili še zadnjo trohico poštenja, kajti

sicer bi ne hodili motit nedolžne zabave. Naše ljudstvo pa je ravno ob tej priliki bolj kot kdaj poprej pokazalo svojo politično zrelost in svojo visoko kulturo. Ni se dalo preomotiti in je mirno vstrajalo do konca igre. Da, naši vrli fantje in dekleta so nam zapeli še dokaj lepih pesmi in tamburaši so se prijetno menjavali s pevci. Le našem pametnemu ljudstvu se imamo zahvaliti, da se je igra mogla nadaljevati. Da, še bolj korajžno so nastopali naši igralci. Pokazali so svojo duhovitost, da kljub nemškim šolam vendar še obvladajo svoj materni jezik z malimi pogreški, predvsem je treba naglas nekoliko zboljšati. In po pravici je pripomnil neki jugendbinder svojemu somišljeniku: „V tem oziru smo mi daleč zaostali za Slovenci.“ Igralci, le pogumno naprej na začrtani poti; držite se vašega voditelja g. župnika Ogrisa, pa se bode še postavljali! Korajža velja! Hvala tudi gosp. Simčičovi, ki doprinaša naši misli toliko žrtev, da nam je dala na razpolago vrt in druge potrebščine. Orgeši, vi pa se pojdite kazat v Macedonijo in Korsiko, pa se obnašajte bolj pošteno kot v Ločah, sicer vas spodijo v Afriko. Ločani, vi pa le neustrašeno delajte dalje in se vedno ravnejte po geslu, ki kraljuje nad vašim odrom:

... Ljubi brata,
Dvigni ga,
Odpri mu vrata!“

Galicija — Lečne. Ko smo zadnjič poročali o lepem praznovanju nove maše v naši fari, je pomotoma izostalo ime slavljenca, č. g. novomašnika Jožef Wutteja, ki ga je večina naših bratcev itak že preje poznala.

Kneža. (Tudi 50letnica.) Dne 5. avgusta je minulo ravno petdeset let, odkar so tukaj vmrli zadnji tukajšni provizor Janez Blaži, bili so ujc sedajnega Tužaka v Tolstem vrhu in v klosterški fari doma. Ljudje so jih imenovali kratkomalo Tužakovi gospod le kakih 20 nas še živi, ki smo jih poznali. Od tistega časa nimamo več svojega dušnega pastirja, ali ga še kdaj dobimo? Od tistega časa, od 5. avgusta 1875 do danes je faro oskrbovalo devet gospodov: Jozef Sket, župnik na Kerčanjah, Peter Bežjak, župnik na Krčanjah do svoje smrti, Jozef Derdlik, župnik istotam do leta 1898. Od tega leta naprej so našo faro oskrbovali iz Djekš sledeči gospodje: Valentin Weiss, Jozef Zeichen, Alojz Mlinar, Karol Hraba in nepozabni Anton Benetek, sedaj dekan na Žihpoljah. Sedaj hodi k nam provizor na Djekšah g. Ludvig Mairič.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Na Spodnjem Štajerskem so se pojavili v gozdovih divji merjasci. Albanija je odstopila Jugoslaviji samostan Sv. Nauma in planino Vrmoš. — Na Dunaju dobiva nad 60.000 oseb brezposelno podporo. — Na Poljskem so našli 27,192.000 prebivalcev, 48 odstotkov moških in 52 odstotkov ženskih. — Na obali Haderlot v Parizu se je kopala 9. avgusta neka otroška družba. Pri tem je močan val odnesel 38 otrok, od katerih se je 13 utopilo.

Na Dunaju so 12. julija zaključili higiensko (zdravstveno) razstavo. Na razstavi smo poleg drugih zanimivih in podučljivih stvari videli tudi več nazornih slik — zemljevidov o zdravstvenih razmerah v Avstriji. Nas zanima predvsem dejstvo, da je po tej statistiki slovenski Koročan in predvsem Velikovški okraj v zdravstvenem oziru najbolj zanemarjen v celi Avstriji. V velikovškem okraju imamo največ odstotkov mrtvorojencev, tu umrje največ ljudi za tuberkulozo in drugimi boleznimi, v velikovškem okraju ni nobene bolniške postelje. To da misliti! Morda velikovško okrajno glavarstvo preveč politizira oziroma ponemčuje, mesto da bi skrbelo za blagor okraj, zakar ga davkoplačevalci vzdržujemo.

Pik komarja. Pik komarja postane mnogokrat vzrok raznih bolezní. Ako te vpiči komar, je treba takoj ranico drgniti z milom. Tudi živino je treba čuvati pred komarji, to se pa stori tako, da se dlako nadrgne z orehovim listjem. Posebno v močvirnih krajih je treba paziti, ker tam se nahaja največ komarjev.

Rovarski napadi na banke so postali v Ameriki tako običajni, da si nabavljajo banke lastne straže. V dveh tednih so napadli v državi Indiana vlomilci in oboroženi obupanci 30 bank.

Brezžični telefon v vlakih na progi Hamburg—Berlin bo upeljan s 15. avgustom. Otvoritev bo slovesna — z brezžičnim koncertom, katerih bodo deležni vsi potniki. — Potniki bodo na tej progi lahko iz vlaka poljubno telefonično govorili.

Podaljšanje medicinskih študij. Pred kratkim so se vršila na Dunaju posvetovanja merodajnih krogov zaradi podaljšanja medicinskih študij od 10 na 12 semestrov. Tako bodo odslej študirali medicinci najmanj 6 let.

☞ GOSPODARSKI VESTNIK ☜

Kako varujemo orodje rje? Napravi mešanico iz 50 odst. terpentina in ravno toliko belega voska. S platneno cunjo, katero namočiš v to tekočino, namaži vse one dele orodja, katere hočeš obvarovati pred rjo.

Izborna vinska letina se obeta v vseh vinskih krajih jugoslovanske države, kjer ni bilo posebnih ujem. Splošno bo letošnji pridelek v vsakem oziru boljši od lanskega. V Dalmaciji kaže jako lepo. Tam je že dosti zlega grozdja ter se bo vršila trgategv že prve dni septembra. V Italiji pa bo vinska letina slabša od lanske.

Davkarija in zadruga: Pred par tedni je davkarija v Velikovcu predpisala živinorejski zadrugi v Žitarivasi davek 420 šilingov, sklicevaje se na postavo o zlatih bilancah. Ta predpis se je napravil očividno pomotoma. Postava o zlatih bilancah določuje, da se predpiše „protokoliranim trgovskim firmam“ za 1924 420 S davka; ako toliko ne zmorejo se morejo izmed dotičnih firm izbrisati iz trgovskega registra. Postava očividno hoče, da se dela razlika med branjevcem in trgovcem; ako se kedo imenuje „protokolirana firma“ mora imeti njegov obrat večji obseg. Trgovska postava torej naročuje, da se takšne trgovine registrirajo, vpišejo, v „trgovski register“. Nekaj drugega pa je zadruga in „zadružni register“. Po zadružni postavi se mora vsaka zadruga vpisati v zadružni register, da v slučaju potrebe vsak upnik tam vidi, kedo je za zadrugo odgovoren. Nekaj drugega je zadržna postava nekaj drugega trgovska, nekaj drugega trgovski register in nekaj drugega zadržni register. To bi bila davkarija v Velikovcu morala vedeti. Naše zadruge z dotično postavo ali določbo radi 420 S davka nimajo prav nič opraviti. Umevno je, da male zadruge tolikega davka ne bi mogle plačevati. Da bi morale likvidirati, tega ne namerava nobena postava in se bo brez dvojbe plačilni nalog umaknil.

Nova določba radi pristojbinskih udobnosti, ki so se bile dovolile 1. 1894 zadrugam je ravnokar izišla. Tedaj se je namreč zadrugam z neomejenim poroštvom, pri katerih razlika med obrestovanjem vlog in posojil ne preseže 2,5%, dovolilo, da se za dolžna pisma poslužujejo koleka kakor za menice, ki teko 6 mesecev, torej lestv. I. — ¼%. Ker mora zdaj seve vsaka zadruga nekoliko več zaslužiti, ako hoče plačati svoje stroške, se je napravila postava, ki dovoljuje, da je razlika lahko večja, samo deleži ne smejo presežati 50 šilingov.

Tržne cene. Dunaj 12. avgust. Domača pšenica 40,50—41,50, domača rž 32—32,40, ječmen 30—40, turšica (jugosl.) 31,50—32—50, letošnji oves 33—44, krompir, rumen 9—10, jajca 0,16—0,17, domače maslo 5,40—6,40, čajno maslo 7,50—8, med (strd) 3,50—4 S.

Sejm govede živine. Dunaj 12. avgust. Prvovrstni voli 1,75—1,95, prvovrstni biki 1,70—1,80, prvovrstne krave 1,60—1,70, drugovrstni voli 1,60—1,70, biki 1,55—1,68, krave 1,50—1,56, tretjevrsni voli 1,36—1,52, biki 1,36—1,54, krave 1,36—1,48 S za kg žive teže.

Z mariborskega sejmišča. Na sejem, dne 11. t. m. se je pripeljalo: 25 konjev, 21 bikov, 23 volov, 379 krav in 15 telet. Skupaj 664 glav.

Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli, 1 kg žive teže 9 Din; poldebili voli 7—7,75 Din; plemenski voli 5,50—6 Din; biki za klanje 6,25—7,75 Din; klavne krave, debele 6—6,75 Din; plemenske krave 4,50—6 Din; krave za klobasarje 3—4 Din; molzne krave 5,75—7 Din; breje krave 5,75—7 Din; mlada živina 7,25—8 Din; teleta 11,25 Din. Prodalo se je 420 glav, od teh za izvoz 192 v R. Avstrijo, 30 v Italijo. — **Mesne cene:** Volovsko meso I. in II. vrste 10—19 D; meso od bikov, krav, telic 10—19 Din; telečje meso I. in II. vrste 12,50—19 Din; svinjsko meso, sveže 15—25 Din.

Borza. Dunaj, 18. avgusta 1925. Dollar 7,06; nemška marka 1,6; funt šterling 34,4; ital. lira 0,25; dinar 0,16; poljski zlat 1,26; švic. frank 1,377; češka krona 0,21 šilingov.

ŽENSKI VESTNIK

Dekliško gibanje v Italiji.

Dekliško gibanje v Italiji izredno lepo napreduje. Papež ga podpirajo in s papeževim blagoslovom je doseglo izredne uspehe. Žene in dekleta so si ustanovile svoj list, ki šteje že 130.000 naročnic, „Alto“ — „Kvišku“ mu je ime. Poleg tega sta nastala še dva druga ženska lista, ki se lepo razvijata. Italijanke so spoznale, da vsaka hiša potrebuje dobrega berila, kakor se potrebuje kruha. Človek, ki rad bere, se bo polagoma izobrazil, četudi nima časa in denarja, da hodi v šole. Prepričal se bo o verskih resnicah, spoznal bo domačo zgodovino, vzljubil domače slovstvo, in lepa knjiga mu bo najljubša zabava.

Izobraženi človek si bo lažje znal pomagati kakor drugi in ni misliti, da bi dobro izobraženo dekle se lahko izgubilo. Poleg časopisja obračajo Italijanke vso pozornost na izobraževalne kurse, „tedni“ jih imenujejo. Prirejajo se „tedni“ za organizacijo, tedni za družine, tedni za apostolat, tedni za voditeljice. Leti tedni so versko socialni kurzi. Na dan je 4 predavanj in dvoje premišljevanj. Tako se dekleta izobrazijo in versko utrjuje. V Rimu je ženska zveza napravila dom za dijakinje, ki pohajajo vseučilišče. Potem se je napravil klub študentov, ki šteje že 80 članic. Vsaki teden imajo gospodične dva večera: eden znatstven, drug verski. Učni načrt na vseučilišču za verska vprašanja nima časa in prostora in vendar dandanašnji olikani človek potrebuje pojasnila tudi v verskih vprašanjih. Ženska zveza tako skrbi, da verske izobrazbe mladim članicam ne manjka. Klubi katoliških študentk so nastali v vseh 15 mestih, kjer so vseučilišča. Šole za bolniško postrežbo so se ustanovile v Rimu, v Firenci, v Milanu in dr. in že se je vzgojilo 200 postrežnic, ki so revnejšim slojem v mestih in na deželi na razpolago v vsaki sili.

Velikega pomena je povsod, tam in pri nas gospodarska pomoč. Italija je siromašna; ljudi je veliko in huda je skrb za vsekdanji kruh. V Italiji se veliko pridelava svile, a ljudje so morali kokone poceni prodajati, ker niso imeli primernih sušilnic. Ženske zveze je posegla tudi tu vmes, in ljudje dobivajo za svojo svilo zdaj trikrat toliko kakor poprej. Marsikatero dekle zdaj lahko ostane doma, ki je poprej moralo v mesto za kruhom.

Ksaver Meško:

Pod južnim solncem.

Malo spominov z našega rimskega romanja. (Nadaljevanje.)

Še lepše je bilo na binško nedeljo v cerkvi sv. Petra.

Ob polosmih smo prišli v cerkev, ki pa je bili že precej napolnjena. 60.000 vstopnic so menda razdelili za tisto nedeljo, kakor smo slišali. Brez vstopnice seveda ob takih slovesnostih ni mogoče priti v cerkev, ker je že na trgu Sv. Petra vse zagrajeno in zastraženo.

O osmih so prišli z godbo papeževi vojaki pešci, ki stoje v cerkvi špalir in stražijo srednji prostor, kjer nastopa papežova asistenta in prineso naposled sv. očeta. S veda je tudi v cerkvi vse ločeno po pregrajah in so raznim skupinam odločeni njihovi prostori.

Takoj za vojaštvom so začele prihajati rimske bratovščine s svojimi zastavami, razni zavodi, zastopniki moških in ženskih redov, rimska duhovščina, papežovi nobelgardisti, ki stražijo ob konfesiji, papeževem oltarju, škofje, rimski plemiči, kardinali. Zastopnike najrazličnejših plemen smo videli med temi skupinami, Zamorce, Armence, Kope, Kitajce — kdo bi vse naštel! Dvakrat je med tem časom nastal spodaj ob vhodu nemir — šum, ploskanje, glasno, veselo vzklikanje in pozdravljanje: prinesli so v cerkev ogromni zastavi s slikama svetnikov in slavlencev današnjega dne. Eudesa in Kiameya. Polagoma so ju nesli gor po cerkvi, in vsa cerkev ju je radostno in navdušeno pozdravljala.

Proti ½ 10. je vsa cerkev zablestela v čudoviti svetlobi. Vsa je bila za 17. mája, ko so proglasili za svetnico blaženo mal. Terezijo, in danes polna blestečih steklenih lustre. Že drugi dan so jih odstranjali.

Ob ½ 10 nastane spodaj ob vhodu spet mir in šum, ki se kakor šum viharja širi po cerkvi. Na koro visoko nad vhodom zabučne fanfare. Vse stopa na prste, tudi na stole, in strmi proti vhodu. Čez nekaj trenutkov zagledamo visoko nad glavami vernikov in vojakov prestol in na prestolu 260. naslednika sv. Petra s škofovo kapo na glavi. Počasi korakajo visoki, rdeče oblečeni Švicarji, ob njih papeževi častniki z golimi meči. Po cerkvi šumi in buči kakor morski valovi. Tisočero rok se dviga, robci plapolajo v pozdrav, nad množico pa sv. oče počasi blagoslavlja z malo belo roko... Mislim sem na enak prizor v svetem letu 1900, ko so prinesli sv. očeta Leona XIII. Še bučnejši vihar navdušenja je vršel tedaj po cerkvi sv. oče sključen, majhen mož z brezbarvnim malim licem in velikimi očmi, ki so kar gorele iz tistega brezkrvnega obraza z malo belo čepico na glavi, so se zdaj malo dvignili na sedežu, kakor bi jih dvigali valovi našega navdušenja, in njihova majhna, vsa izsušena roka je počasi trepetala visoko po zraku ter blagoslavljala, blagoslavljala... Spodaj pa množice na kolenh, in ljudje so na glas jokali; videl sem, kako so sivolasi, resni in pač nikakor mehkužnim možem solze kar polozele po licih!

Kie na svetu pozdravljajo kakega vladarja s tako prisrčnostjo, s tako vdanostjo, s tako ljubeznijo najrazličnejši narodi, ljudje z vseh strani sveta? Pač je enega, bi je vladar vsoljne cerkve, pastir vseh oče vsem, ki dvigajo srce in roke k njemu in so srečni, da ga vidijo in mu morejo izraziti otroško vdano svojega čuvstva.

Trpela je slovesnost do dveh popoldne, za sv. očeta pač ne malenkost. Za nas je bilo laže. Učili smo si prejšnji dan zložbe v stile in si jih prinesli s seboj, da smo sedeli, postregli z njimi za čas tudi drugim, ki se z njimi niso preskrbeli. Mnogi so si prinesli tudi jedi in pijače.

Najprej se je vršilo proglašenje svetnikov, potem je bila peta sv. maša. Tudi kratko pridigo so imeli sv. oče. S pomočjo gramofonov se glas ojači in pomnoži, da smo jih lepo slišali po vsi cerkvi. Še razumeli bi jih pri pridigi, če bi bili ljudje mirni in tihi. A pri taki množici je to težko. In marsikdo ne more molčati niti dve minuti. Še v cerkvi ne. Hudo je s takimi!

Krano je pel sikstinski zbor. Vodil ga je menda Don Perosi osebno. V torek potem mi ga je na ulici neki Rimljan pokazal. Bil je brez talarja, v suknji kakor duhovniki pri nas, kar v Rimu sicer ni navada. Slišal sem do sedaj to slavno ime izgovarjati vedno z ostrim s. Rimljan je izgovarjal: Perozi.

Najlepše pri sv. maši je bilo povzdigovanje. Ob sanktusu (svet, svet, svet...) oficirji glasno zapovedo „k molitvi“. (Komanda je, če me ni motil sluh, nemška. Vojaki so nemški Švicarji.) Vojaki pokleknejo, tudi poštenjši ver-

niki. Ob meni sta bili dve elegantni starejši dami iz Novega Jorka v Ameriki. Ker nista imeli stolov sva jima z gospo Rojnikovo iz Maribora ponudila svoje. Hvaležno sta sprejeli. A ob sanktusu sta takoj pokleknila in klečali, da je minilo sv. obhajilo. Osramotili sta marsikoga mlajšega in krepkejšega!

Kakega zvonjenja mad povzdigovanjem ni. Le čudovito krasna, mehka, poltiha godba, kakor bi prihajala iz drugega sveta, iz samih nebes. „Samo zaradi te godbe bi še šla v Rim“, je rekla gospa Rojnikova. „Vsaj še enkrat v življenju bi jo rada slišala!“

Odhod sv. očeta iz cerkve je bil istotako triumfalen kakor prihod. Spet navdušeno pozdravljanje, vzneseno vzklikanje, mahanje z rokami in robci, Sv. oče pa s prestola, zdaj z zlato tiaro, trikronsko papeško kapo na glavi, prijazno in ljubeznivo blagoslavlja.

Težko nam je bilo pri srcu ko so nam spodaj ob vhodu izginiti izpred oči. Večina je menda čutila in mislila, kar jaz: „Ne vidimo se več na tem svetu!“

Srečni pa, da smo jih videli vsaj enkrat. (Dalje sledi.)

Za tiskovni sklad so darovali: Dr. Franz Zeichen, Pliberk S 1,—, Vesela družba na Klopinskiem jezeru S 78,—, Krewc Janez, Blato S —,60, Rapold Andrej, Bela S 5,—, Neimenovan Slovenec iz Celovca S 40,—, Petrič Albin, Žihpolje S 1,—, Narodni davek S 12,—, Vospernik Ivan S 10,—, „Podjunčan“ S 25,—, Piopivnik Simon, Celovec S 10,—. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Tovarniška zaloga usnja

Julijus Blass

Celovec, Novi trg šte. 4

ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Nalagajte pri domačem denarnem zavodu, ki je najbolj varen!

Hranilnica in posojilnica

reg. z. z. n. z.

v Št. Janžu v Rožu

(uraduje v prostorih v Št. Janžu) sprejema hranilne vloge vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po

12%

da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 šilingov na leto čistih 12 šilingov obresti. Za nalaganje po pošti so na razpolago položnice poštnehranilničnega urada.

Daje posojila na vknjižbo in na osebno poroštvo.

Denarni promet leta 1924 Stanje hranilnih vlog leta 1924

čez 430 mil. kron čez 170 mil. kron

Varnost nudijo posojilnična posestva, hiše in zemljišča.

108

Kupujem jajca in perutnino!
Julius Blass, Celovec, Novi trg 4